



Informace ze zdravotnictví Středočeského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Praha
31.8.2004

10

Chirurgická péče - činnost oboru ve Středočeském kraji v roce 2003

(chirurgie, neurochirurgie, plastická chirurgie, kardiochirurgie, traumatologie, cévní chirurgie, ortopedie, hrudní chirurgie, dětská chirurgie, léčba popálenin)

Surgical Care - Activity in Branch in the Středočeský Region in 2003

(surgery, neurosurgery, plastic surgery, cardio-surgery, traumatology, venous surgery, orthopaedics, thoracic surgery, paediatric surgery, treatment of burns)

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o chirurgické péči ve Středočeském kraji za rok 2003 obsahuje údaje o ambulantní péči z oblasti sítě zdravotnických zařízení, personálního zajištění, činnosti včetně úrazovosti a také základní ukazatele lůžkové péče nemocnic. Údaje jsou členěny dle druhu zdravotnického zařízení, území a dle jednotlivých oborů.

Summary

Information on health service activity in the branches of surgery in Středočeský region in 2003 contains data about out-patient care from area of health service network, personnel capacity, activity including statistics of injuries, and also basic indicators of in-patient care in hospitals. Data are presented by type of health establishment, territory and by particular branches of surgery.

Zdrojem údajů pro tuto publikaci bylo zjišťování výkazem A (MZ) 1-01 - Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení pro obor chirurgie. Tento výkaz vyplňuje každé ambulantní oddělení (pracoviště) uvedeného oboru ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele. Dalším zdrojem za chirurgická lůžková oddělení byl výkaz L (MZ) 1-02 - Pololetní výkaz o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití, který předkládají všechna lůžková zdravotnická zařízení ústavní péče, také bez ohledu na zřizovatele.

K 31.12.2003 bylo ve Středočeském kraji zaregistrováno celkem 148 ambulantních pracovišť poskytujících zdravotní péči v chirurgických oborech. Následující údaje jsou za 146 pracovišť, a to z důvodu, že 1 zařízení i přes povinnost danou zákonem, výkazy nepředložilo, 1 zařízení bylo v roce 2003 uzavřeno.

Ambulantní péče

Z chirurgických oborů jsou ve Středočeském kraji v převážné míře zastoupeny obory obecné chirurgie a ortopedie. Z ostatních chirurgických oborů pak na území Středočeského kraje působí 1 pracoviště neurochirurgie, 4 pracoviště plastické chirurgie a 1 pracoviště traumatologie.

Struktura ambulantních zdravotnických zařízení dle oborů

Oddělení a pracoviště zdravotnického zařízení	Počet ZZ a pracovišť	v tom		
		v ambulantní části lůžkových zdravotnických zařízeních	v samostatných ordinacích lékařů specialistů	v ostatních ambulantních zdravot. zařiz.
Chirurgie ¹⁾	86	27	52	7
Ortopedie	54	13	37	4
Ostatní ²⁾	6	1	2	3
Chirurgické obory v kraji	146	41	91	14

¹⁾ Vč. cévní chirurgie

²⁾ Zahnuje obory neurochirurgie, plastické chirurgie a traumatologie

Proti roku 2002 se počet pracovišť poskytujících některý druh chirurgické péče zvýšil o 16 zařízení.

Ambulantní zdravotní péči všech chirurgických oborů zajišťovalo v roce 2003 ve Středočeském kraji celkem 242 lékařů v rozsahu 146,41 úvazků (přepočtené počty), a to včetně smluvních pracovníků, tzn. zaměstnaných v zařízeních na základě jiné, než pracovní smlouvy (na dohodu o pracovní činnosti, na smlouvu o dílo, na vlastní IČO apod.) a 314 středních zdravotnických pracovníků v rozsahu 272,81 úvazků. Více než polovina lékařů chirurgických oddělení pracovala v ambulancích lůžkových zařízení, zatímco ortopedii zajišťují z více než 70 % lékaři mimo lůžková zařízení.

Personální zajištění v ambulantních zdravotnických zařízeních dle oborů a poskytovatelů péče

Oddělení a pracoviště zdravotnického zařízení	Počet zaměstnanců ¹⁾					Počet obyvatel na 1 lékaře	
	celkem		v tom úvazky lékařů (v %)				
	lékaři	SZP	v ambulantní části lůžkových zdravotnických zařízeních	v samostatných ordinacích lékařů specialistů	v ostatních ambulantních zdravot. zařiz.		
Chirurgie ²⁾	95,88	203,83	53,7	40,7	5,6	11 846	
Ortopedie	47,25	61,20	28,4	63,8	7,8	24 038	
Ostatní ³⁾	3,28	7,78	30,5	57,9	11,6	346 279	
Chirurgické obory	kraj	146,41	272,81	45,0	48,5	6,4	7 758
	ČR	1 749,68	2 910,57	43,0	49,3	7,7	5 836

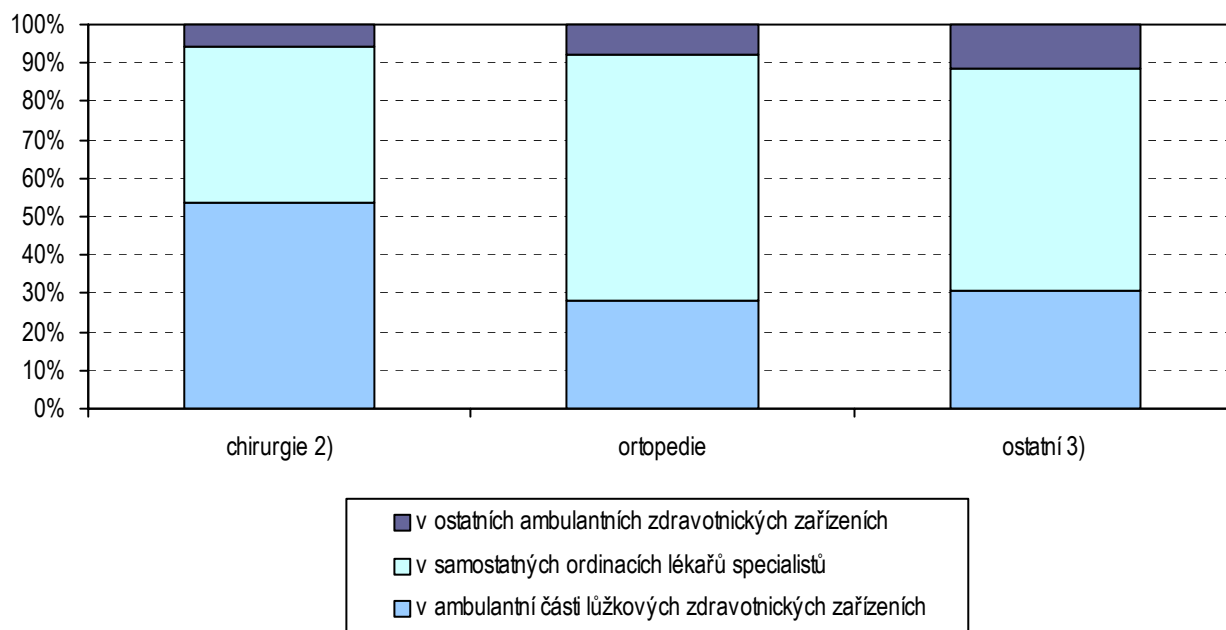
¹⁾ Součet úvazků (včetně smluvních); údaje zahrnují všechny pracovníky, tedy i zaměstnavatele, kteří sami v ordinacích pracují

²⁾ Vč. cévní chirurgie

³⁾ Zahnuje obory neurochirurgie, plastické chirurgie a traumatologie

Přestože počet pracovišť, na kterých je poskytována chirurgická péče se proti roku 2002 zvýšil, počet odborných pracovníků (úvazků) poklesl u lékařů o 13,21 úvazků, u středního zdravotnického personálu o 15,64 úvazků, celkově o 6,9 %.

Struktura počtu lékařů dle druhu zařízení chirurgické obory v roce 2003



Vybavenost kraje lékaři chirurgických oborů je výrazně nižší než v celé České republice. Zatímco v ČR připadlo v roce 2003 na jednoho lékaře v průměru 5 836 obyvatel, ve Středočeském kraji to bylo o 1 922 obyvatel, tedy 33 % více. Blízkost hlavního města Prahy a dostupnost lékařské péče v tomto městě pro obyvatele Středočeského kraje potřebu lékařů v kraji výrazně ovlivňuje. Z těchto důvodů je vybavenost přilehlých okresů ku Praze nejhorší. Na relaci má však vliv i absence, nebo nízké zastoupení specializovaných chirurgických oborů, které jsou obvykle zabezpečovány zdravotnickými zařízeními v krajském městě. Pro obyvatele Středočeského kraje je specializovaná chirurgická péče z větší části k dispozici v hlavním městě Praze.

Ukazatel zatíženosti lékařů daný počtem ošetření na jednoho lékaře, byl v roce 2003 jen o něco málo vyšší v kraji než v ČR. Z toho lze usuzovat, že vybavenost lékařů není sice optimální, avšak zdaleka není tak špatná v průměru za kraj, jak údaje za tento ukazatel naznačují. Z přehledu počtu ošetření na jednoho lékaře za jednotlivé okresy je však patrná nevyváženost průměru, neboť v jednotlivých okresech vykazuje tento ukazatel velké rozdíly. V roce 2003 například v okrese Praha západ i přes relativně nejhorší vybavenost lékaři v chirurgických oborech (přes 55 tisíc obyvatel na 1 lékaře), bylo jejich vytížení dané počtem ošetření hluboko pod průměrem kraje a je nanejvýš pravděpodobné, že obyvatelé tohoto okresu dávají přednost ošetření v Praze. Naproti tomu v okresech Rakovník a Benešov, ze kterých je dostupnost Prahy již obtížnější a vybaveností lékařů patří k nejhorším v kraji, je i nejvyšší zatíženost lékařů daná počtem vyšetření, které v průměru provedli. Přitom ukazatel počtu ošetření na 10 tisíc obyvatel ukazuje, že uvedené dva okresy patří k průměrným v kraji, nelze proto říci, že by vysoká zatíženost těchto lékařů byla dána nadměrným počtem ošetření. Přehledy ukazatelů za jednotlivé okresy jsou uvedeny v příloze.

Počet vyšetření - ošetření v ambulancích zaměřených na chirurgickou péči se ve Středočeském kraji v roce 2003 oproti předchozímu roku zvýšil o 2,4 % na 1 151 159. Zatímco péče obecné chirurgie je poskytována z větší části v ambulancích lůžkových zařízení, u ortopedické péče je převaha vyšetření v ambulancích mimo lůžková zařízení. U ostatních oborů pak traumatologie je zajišťována v lůžkovém zařízení, zatímco plastická chirurgie mimo tato zařízení.

Struktura počtu ošetření (vyšetření) v ambulantních zdravotnických zařízeních dle oborů

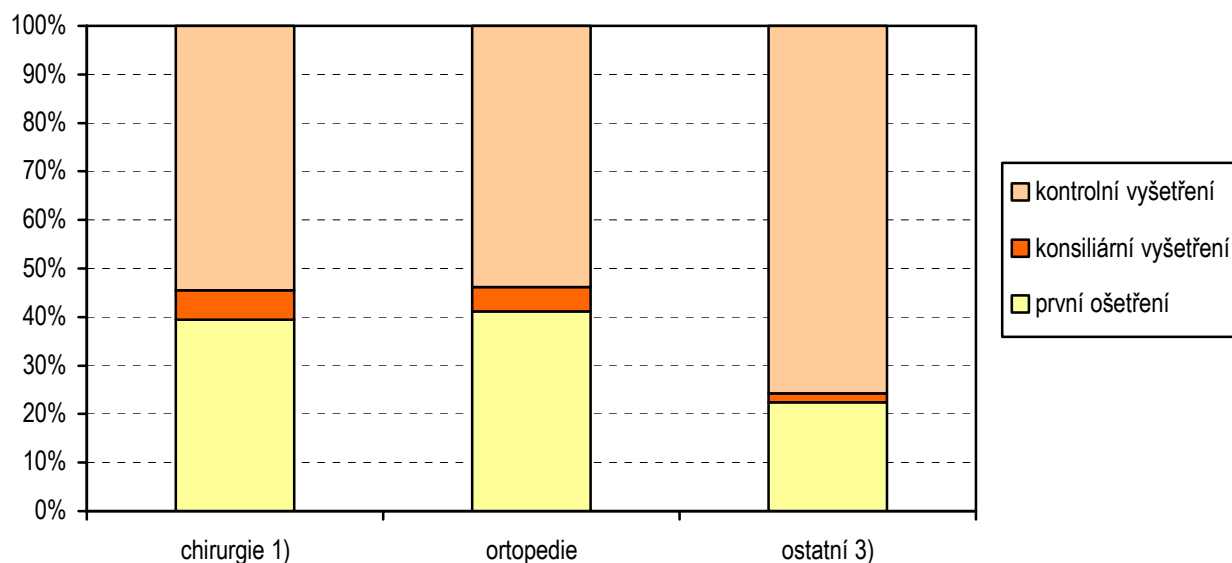
Oddělení a pracoviště zdravotnického zařízení		Počet ošetření (vyšetření)							
		Celkem	v tom			podíl v ambul. části lůžkových ZZ (v %) ²⁾			
			první ošetření	konziliární vyšetření	kontrolní vyšetření	celkem	první ošetření	konziliární vyšetření	kontrolní vyšetření
Chirurgie ¹⁾		788 689	311 253	47 997	429 439	62,3	63,6	53,3	62,4
Ortopedie		339 646	139 787	17 043	182 816	39,2	42,2	40,0	37,0
Ostatní ³⁾		22 824	5 130	399	17 295	66,6	60,0	-	70,0
Chirurgické obory	v kraji	1 151 159	456 170	65 439	629 550	55,6	57,0	49,5	55,3
	ČR	12 531 435	5 066 285	614 703	6 850 447	47,8	49,1	50,9	46,6

¹⁾ Vč. cévní chirurgie

²⁾ Procento z úhrnného počtu příslušného druhu ošetření

³⁾ Zahnuje obory neurochirurgie, plastické chirurgie a traumatologie

Struktura počtu ošetření (vyšetření) v ambulantních zdravotnických zařízeních - chirurgické obory - v roce 2003



Z celkového počtu vyšetření tvořila první ošetření 40 %, konziliární 6 % a kontrolní 54 %. Struktura ošetření je obdobná jako v celé České republice. Mírně se však liší poměr zdravotní péče poskytované v ambulancích lůžkových zařízení a mimo ně - ve Středočeském kraji ve prospěch lůžkových ZZ.

Statistickým zjišťováním jsou též sledovány počty úrazů, z toho zlomenin. Počet úrazů na 10 tisíc obyvatel byl v roce 2003 ve srovnání s Českou republikou nižší o 17 %. Je však třeba zdůraznit, že se jedná o počet úrazů ošetřených v ambulancích Středočeského kraje, ne počet úrazů obyvatel tohoto kraje. Vzhledem k velkému pohybu obyvatel mezi Prahou a Středočeským krajem, kdy na jedné straně působí již zmíněný vliv dostupnosti lékařů pro obyvatele STC kraje v Praze, ale na druhé straně fakt, že Středočeský kraj je rekreační a sportovní oblastí pro obyvatele Prahy, je proto nanejvýš pravděpodobné, že údaje o ošetřených úrazech vykázaných v tomto kraji bude zahrnovat i z velké části ošetření obyvatel Prahy.

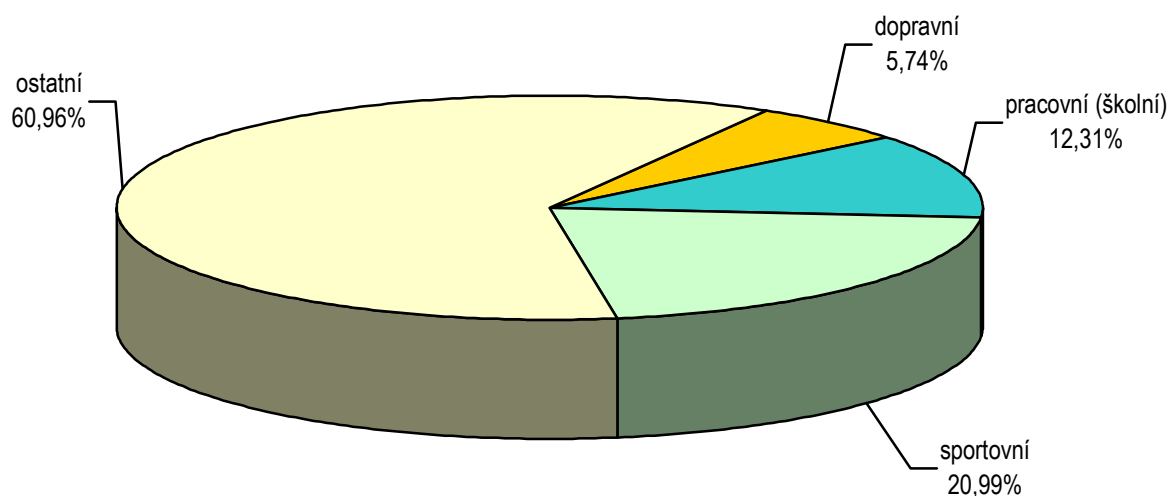
Počet ošetření (vyšetření) pro úrazy v ambulantních zdravotnických zařízeních dle oborů

Oddělení a pracoviště zdravotnického zařízení	Úrazy							
	celkem	na 10 tis. obyvatel	z toho u dětí		v tom ošetřeno (v %)			
			celkem	na 10 tis. dětí	v ambulantní části lůžkových zdravotnických zařízení	v samostat. ordinacích lékařů specialistů	v ostatních ambulantních zdravot. zařízeních	
Chirurgie ¹⁾	131 257	1 160,12	31 185	1 790,19	73,8	25,0	1,2	
Ortopedie	32 578	287,94	7 649	439,10	66,7	32,6	0,7	
Ostatní ²⁾	2 221	19,63	-	-	99,8	0,2	-	
Chirurgické obory	v kraji	166 056	1 467,70	38 834	2 229,29	72,8	26,2	1,1
	ČR	1 806 886	1 771,17	454 098	28 877,64	62,0	32,5	5,5

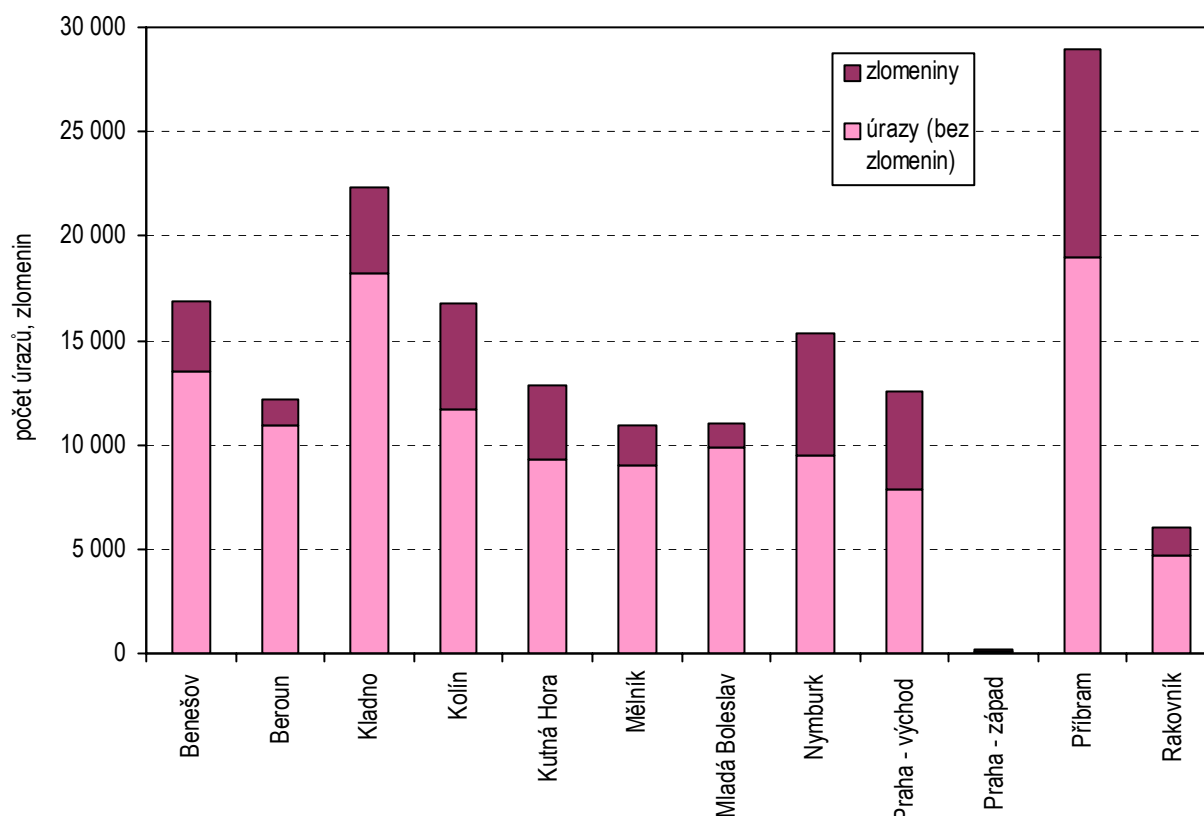
¹⁾ Vč. cévní chirurgie

²⁾ Zahnuje obory neurochirurgie, plastické chirurgie a traumatologie

Struktura ambulantně ošetřených úrazů v roce 2003



Úrazy (z toho zlomeniny) dle okresů v roce 2003



Zlomeniny se na úrazech podílely z 25 %. Proti roku 2002 se počet ošetřených úrazů v kraji snížil o 13 162 případů, to je o 7,3 %, u zlomenin o 1 133 ošetření t.j o 2,7 %.

Počet ošetření (vyšetření) pro zlomeniny v ambulantních zdravotnických zařízeních dle oborů

Oddělení a pracoviště zdravotnického zařízení	Zlomeniny							
	celkem	na 10 tis. obyvatel	z toho u dětí		v tom ošetřeno (v %)			
			celkem	na 10 tis. dětí	v ambulantní části lůžkových zdravotnických zařízeních	v samostat. ordinacích lékařů specialistů	v ostatních ambulantních zdravot. zařiz.	
Chirurgie ¹⁾	35 481	313,60	9 167	526,24	76,1	23,3	0,6	
Ortopedie	6 149	54,35	1 093	62,74	76,9	22,6	0,6	
Ostatní ²⁾	552	4,88	-	-	100,0	-	-	
Chirurgické obory	v kraji	42 182	372,83	10 260	588,98	76,6	22,8	0,6
	ČR	468 441	459,18	116 517	7 409,71	64,7	30,4	4,9

¹⁾ Vč. cévní chirurgie

Lůžková péče

Chirurgická lůžková péče je zajišťována v nemocnicích Středočeském kraji pouze na odděleních chirurgie a ortopedie, a to na 26ti odděleních v celkovém počtu se 1 376 lůžky vykázanými k 31.12.2003. Z toho jedno oddělení se specializuje na dětskou chirurgii s 27 lůžky, avšak celkově bylo pro děti vyčleněno 73 lůžek na chirurgických odděleních. Počet oddělení se proti stejnému období předchozího roku nezměnil, avšak došlo k nárůstu lůžek na chirurgických odděleních o 11 lůžek a k mírnému poklesu počtu lůžek na ortopedických odděleních o 8 lůžek proti stavu ke konci předchozího roku.

Počet lékařů na lůžkových odděleních chirurgie mírně vzrostl o téměř 3 úvazky (necelé 2 %), na odděleních ortopedie naproti tomu poklesl o 2,4 úvazky (o 6,5 %). Počet úvazků středních zdravotnických pracovníků na obou typech oddělení poklesl. Na chirurgických odděleních však klesl celkový počet o téměř 25 úvazků (o 3,5 %), ale navýšil se počet SZP u lůžka o 23,5 úvazků. Na ortopedických lůžkových odděleních stav středního zdravotnického personálu poklesl v celkovém počtu o 8,5 úvazku (6,0 %), u SZP u lůžka dokonce o 16,5 úvazku (tj. o 13,5 %).

Průměrný denní stav obsazených lůžek na chirurgických odděleních se proti roku 2002 mírně zvýšil (o 8,9 lůžek), zvýšilo se i jejich využití z 261,07 dnů v roce 2002 na 265,8 dnů v roce 2003. Na ortopedických odděleních poklesla obsazenost o 6,1 lůžek, ale vzhledem k úbytku jejich stavu se jejich využití mírně zvýšilo ze 256,9 dnů v roce 2002 na 257,3 dnů v roce 2003. Ve srovnání s Českou republikou je využití chirurgických lůžek jen nepatrně nižší o 3,7 dnů, avšak u ortopedických lůžek i přes zvýšení jejich využití je tento ukazatel hluboko pod průměrem v celé ČR.

Průměrná ošetrovací doba pacientů hospitalizovaných na chirurgických a ortopedických odděleních nemocnic Středočeského kraje nevykázala proti roku 2002 výraznou změnu a je srovnatelná s celorepublikovým průměrem.

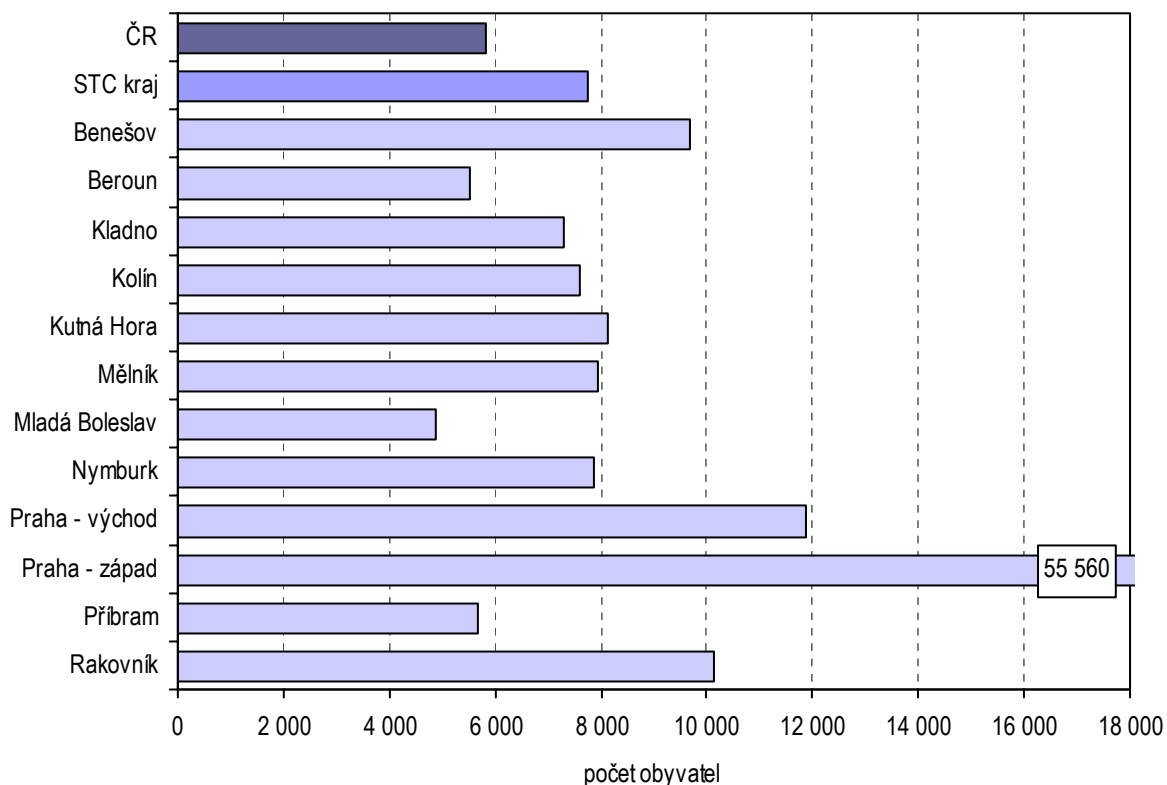
Zpracovala: Doležalová Klára
ÚZIS ČR, Středočeský krajský odbor
Centrum Lípa, Seydlerova 2451
158 00 Praha 5
tel.: 251 627 429
e-mail: dolezalovak@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Personální zajištění a struktura ambulantních zdravotnických zařízení dle okresů

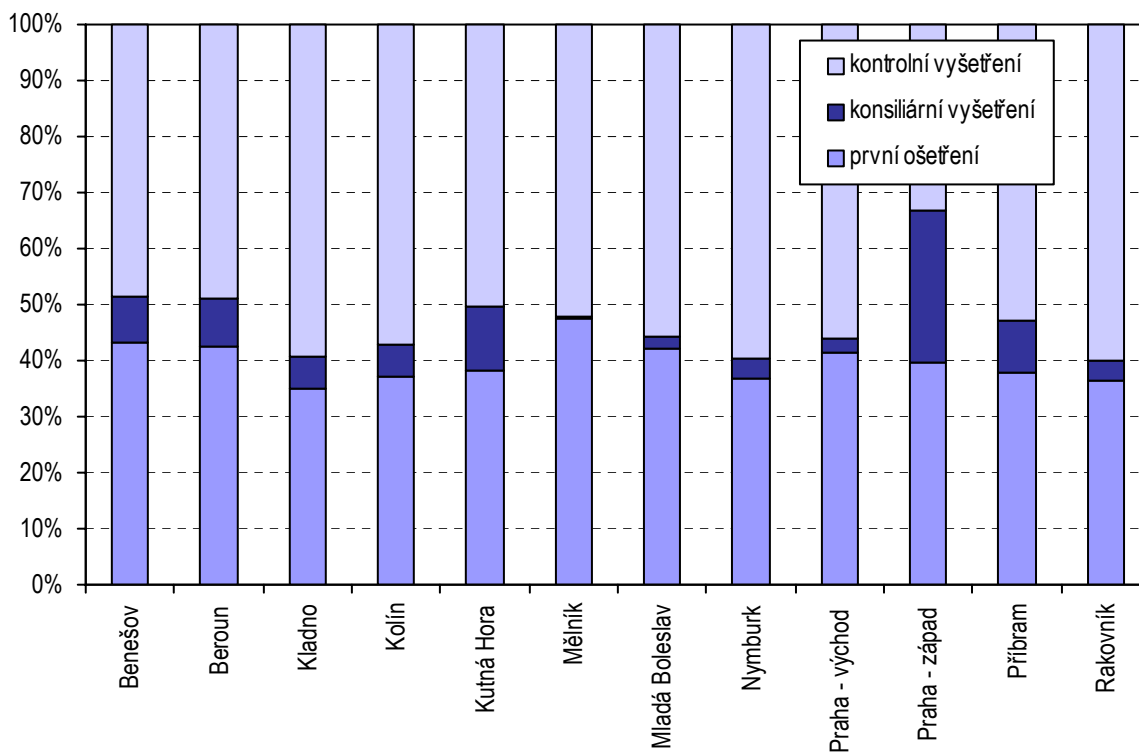
Kraj, okres	Počet			Počet obyvatel na 1 lékaře	Počet SZP na 1 lékaře	
	ZZ a pracovišť	zaměstnanců ¹⁾				
		lékaři	SZP			
Benešov	12	9,65	18,50	9 678	1,9	
Beroun	16	13,90	27,98	5 523	2,0	
Kladno	18	20,60	33,66	7 308	1,6	
Kolín	15	12,60	36,98	7 602	2,9	
Kutná Hora	6	9,04	17,41	8 125	1,9	
Mělník	11	11,98	27,40	7 956	2,3	
Mladá Boleslav	21	23,58	34,91	4 863	1,5	
Nymburk	9	10,84	16,05	7 879	1,5	
Praha - východ	7	8,45	18,10	11 866	2,1	
Praha - západ	3	1,60	4,60	55 560	2,9	
Příbram	20	18,82	26,27	5 687	1,4	
Rakovník	8	5,35	10,95	10 144	2,0	
Chirurgické obory	kraj	146	146,41	272,81	7 758	1,9
	ČR	1 541	1 749,68	2 910,57	5 836	1,7

¹⁾ Součet úvazků (včetně smluvních); údaje zahrnují všechny pracovníky, tedy i zaměstnavatele, kteří sami v ordinacích pracují

Počet obyvatel na 1 lékaře dle okresů chirurgické obory v roce 2003



Struktura počtu ošetření (vyšetření) v ambulantních zdravotnických zařízeních dle okresů v roce 2003



Počet ošetření (vyšetření) v ambulantních zdravotnických zařízeních dle okresů

Kraj, okres		Počet ošetření (vyšetření)					
		Celkem	v tom			na 1 lékaře	na 10 000 obyvatel
			první ošetření	konsiliární vyšetření	kontrolní vyšetření		
Benešov		97 110	41 943	8 093	47 074	10 063,2	10 419,1
Beroun		97 879	41 721	8 200	47 958	7 041,7	12 814,7
Kladno		161 775	56 889	8 889	95 997	7 853,2	10 762,0
Kolín		118 785	44 285	6 494	68 006	9 427,4	12 419,1
Kutná Hora		70 502	26 838	8 142	35 522	7 798,9	9 622,4
Mělník		91 432	43 283	491	47 658	7 632,1	9 615,7
Mladá Boleslav		126 143	53 300	2 480	70 363	5 349,6	11 067,8
Nymburk		84 107	30 959	3 021	50 127	7 758,9	9 894,5
Praha - východ		82 683	34 318	2 049	46 316	9 785,0	8 314,9
Praha - západ		2 609	1 034	705	870	1 630,6	297,3
Příbram		161 275	60 960	14 868	85 447	8 569,3	15 050,3
Rakovník		56 859	20 640	2 007	34 212	10 627,9	10 499,5
Chirurgické obory	v kraji	1 151 159	456 170	65 439	629 550	7 862,6	10 174,6
	ČR	12 531 435	5 066 285	614 703	6 850 447	7 162,1	12 283,7

Využívání lůžkového fondu a zatížení zdravotnického pracovníka na chirurgických odděleních v kraji

Ukazatel	Chirurgie	Neuro- chirurgie	Plastická chirurgie	Kardio- chirurgie	Traumato- logie	Ortopedie
	Kraj					
Počet oddělení	22	-	-	-	-	6
<i>Počet pracovníků</i>						
lékaři	155,76	-	-	-	-	34,35
střední zdravotničtí pracovníci celkem	696,22	-	-	-	-	132,04
střední zdravotničtí pracovníci u lůžka	549,99	-	-	-	-	105,74
nižší a pomocní zdravotničtí pracovníci u lůžka	190,60	-	-	-	-	32,00
Průměrný počet lůžek	1 160,41	-	-	-	-	211,00
<i>Průměrný denní stav obsazených lůžek</i>						
celkem	857,3	-	-	-	-	148,7
na 1 lékaře	5,5	-	-	-	-	4,3
na 1 SZP u lůžka	1,6	-	-	-	-	1,4
Počet lékařů na 100 lůžek	13,18	-	-	-	-	17,71
Počet SZP na 100 lůžek	58,90	-	-	-	-	68,06
Počet hospitalizovaných	48 422	-	-	-	-	7 260
Nemocniční letalita	21,5	-	-	-	-	6,1
Využití lůžek ve dnech	466,7	-	-	-	-	257,3
Průměrná ošetrovací doba	10,9	-	-	-	-	7,5
Prostoj lůžek ¹⁾	5,4	-	-	-	-	2,7

¹⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Využívání lůžkového fondu a zatížení zdravotnického pracovníka na chirurgických odděleních v ČR

Ukazatel	Chirurgie ¹⁾	Neuro- chirurgie	Plastická chirurgie, léčba popálenin	Kardio- chirurgie	Traumatolo- logie	Ortopedie
	ČR					
Počet oddělení	163	18	13	12	11	67
<i>Počet pracovníků</i>						
lékaři	1 443,58	143,16	81,21	220,14	108,60	421,46
střední zdravotničtí pracovníci celkem	6 152,95	639,69	309,95	987,19	427,36	1 464,09
střední zdravotničtí pracovníci u lůžka	5 267,10	582,19	280,93	860,93	357,63	1 266,94
nižší a pomocní zdravotničtí pracovníci u lůžka	1 410,77	129,64	68,00	147,76	113,00	367,62
Průměrný počet lůžek	10 242,79	680,00	457,50	570,48	653,00	2 772,28
<i>Průměrný denní stav obsazených lůžek</i>						
celkem	7 562,7	538,3	314,0	411,5	509,5	2 081,6
na 1 lékaře	5,2	3,8	3,9	1,9	4,7	4,9
na 1 SZP u lůžka	1,4	0,9	1,1	0,5	1,4	1,6
Počet lékařů na 100 lůžek	14,20	21,15	17,69	36,87	16,63	15,31
Počet SZP na 100 lůžek	60,53	94,49	67,53	165,36	65,45	53,18
Počet hospitalizovaných	416 240	25 774	16 302	17 199	27 082	105 380
Nemocniční letalita	17,3	14,7	.	21,1	6,2	2,4
Využití lůžek ve dnech	269,5	288,9	250,5	263,3	284,8	274,1
Průměrná ošetrovací doba	6,6	7,6	7,0	8,7	6,9	7,2
Prostoj lůžek ²⁾	1,9	1,2	2,3	2,4	1,5	1,8

¹⁾ Vč. dětské, hrudní a cévní chirurgie

²⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu